

KRIZOVÉ ŘÍZENÍ

Krizové řízení je strategické řízení, které je zaměřené na člověka, lidskou společnost, životní prostředí i lidmi vytvořené prostředí. Jeho cílem je předcházet vzniku možných kritických situací a zajistit trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti.

1. ZÁKLADNÍ POJMY

2. HLAVNÍ KRIZOVÁ LEGISLATIVA

3. BEZPEČNOSTNÍ RADA

4. KRIZOVÝ ŠTÁB

5. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE, S NIMIŽ SE MŮŽEME SETKAT NA ÚZEMÍ MĚSTA

6. VŠEOBECNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

7. ZPŮSOB VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA

8. JAK SE CHOVAT PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

9. EVAKUACE

1. ZÁKLADNÍ POJMY

MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

KRIZOVÁ SITUACE

Je mimořádná událost, v jejímž důsledku se vyhláší krizový stav. Jsou při ní ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí a hrozící nebezpečí nelze odvrátit a způsobené škody odstranit běžnou činností správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému.

ŘÍDÍCÍ ORGÁNY

Při mimořádné události zasahuje **integrovaný záchranný systém** – společný, koordinovaný postup složek tohoto systému při provádění záchranných a likvidačních prací. Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí, zdravotnická záchranná služba a Policie České republiky. V návaznosti na druh mimořádné události jsou podle potřeby na likvidaci jejích následků povolávány další potřebné složky, služby a organizace. Řídícím orgánem je velitel zásahu, popř. starosta obce s rozšířenou působností.

Při povodni zabezpečuje koordinaci záchranných a likvidačních prací povodňová komise města. V případě vyhlášení krizového stavu Krizový štáb.

KRIZOVÝ STAV	VYHLAŠUJE	ZÁKONNÁ NORMA
Stav nebezpečí	Hejtmán kraje	Zákon č. 240/2000 Sb. – § 3
Nouzový stav	Vláda ČR	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. – čl. 5, 6
Stav ohrožení státu	Parlament ČR	Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. – čl. 7
Válečný stav	Parlament ČR	Ústava ČR – ústavní zákon č. 1/1993 Sb. – čl. 43

2. HLAVNÍ KRIZOVÁ LEGISLATIVA

- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky
- Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů
- Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- Zákon č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

3. BEZPEČNOSTNÍ RADA

Bezpečnostní rada města je koordinačním orgánem pro přípravu na krizové situace.

BEZPEČNOSTNÍ RADA PROJEDNÁVÁ

- a) zajištění připravenosti správního obvodu určené obce na krizové situace včetně návrhů opatření,
- b) rozpracování úkolů krizového plánu kraje, uložených hasičským záchranným sborem kraje,
- c) roční zprávu o stavu prostředků pro varování osob ve správním obvodu určené obce a způsob zajištění náhradního varování,
- d) plán evakuace osob z ohroženého území správního obvodu určené obce,
- e) zprávu o činnosti a připravenosti složek integrovaného záchranného systému umístěných ve správním obvodu určené obce,
- f) návrh objemu finančních prostředků v rozpočtu určené obce, vyčleněných k zajištění přípravy na krizové situace ve správním obvodu určené obce,
- g) informaci o financování krizových opatření ve správním obvodu určené obce při vyhlášeném krizovém stavu v uplynulém rozpočtovém roce,
- h) způsob seznámení právnických a fyzických osob s charakterem možného ohrožení ve správním obvodu určené obce, s připravenými krizovými opatřeními a se způsobem jejich provedení,
- i) způsob shromažďování nezbytných údajů o osobách, které v době krizového stavu přechodně změní pobyt,
- j) zprávu o hodnocení krizové situace a přijatých opatřeních,
- k) vnější havarijní plán
- l) podmínky nouzového přežití obyvatelstva.

Složení bezpečnostní rady:

- starosta,
- místostarosta,
- tajemník městského úřadu,
- příslušník Policie České republiky,
- příslušník hasičského záchranného sboru,
- velitel sboru dobrovolných hasičů ,
- vrchní strážník městské policie,
- zaměstnanec městského úřadu - tajemníkem bezpečnostní rady.

4. KRIZOVÝ ŠTÁB

Krizový štáb je pracovním orgánem starosty města. Krizový štáb se řídí jednacími řádem. Svolává a používá ho starosta města při řešení mimořádných událostí a krizových situací.

SLOŽENÍ KRIZOVÉHO ŠTÁBU:

- vedoucí krizového štábu- starosta města
- členové Bezpečnostní rady města
- členové stálé pracovní skupiny

V době povodní se povodňová komise stává součástí krizového štábu.

5. MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A KRIZOVÉ SITUACE, S NIMIŽ SE MŮŽEME SETKAT NA ÚZEMÍ MĚSTA

POVODNĚ

- **přírozená povodeň** – zvýšení hladiny řeky Volyňky z důvodů nadměrných dešťových srážek nebo tání sněhu.

Stupně povodňové aktivity

1. stupeň – bdělost – nastává při nebezpečí povodně. Činnost zahajuje hlásná povodňová služba hlídková služba.

2. stupeň – pohotovost – vyhlašuje příslušný povodňový orgán v době, kdy ještě nedochází k větším rozlivům a škodám mimo koryto řeky. Aktivizují se povodňové orgány, uvádějí do pohotovosti prostředky pro zabezpečovací práce, podle možnosti se provádějí opatření ke zmírnění průběhu povodně.

3. stupeň – ohrožení – vyhlašuje příslušný povodňový orgán při bezprostředním nebezpečí nebo při vzniku větších škod, ohrožení majetku a životů v záplavovém území. Provádějí se zabezpečovací a záchranné práce nebo evakuace.

PŘÍRODNÍ POHROMY

vichřice, sněhová kalamita, zemětřesení, katastrofální sucho

EPIDEMIE

hromadná onemocnění osob, pandemie

EPIZOOTIE

nákazy zvířat (ptačí chřipka, prasečí mor, slintavka, kulhavka, ...)

EPIFYTIE

hromadné nákazy polních kultur

POŽÁRY

všeho druhu

VÝBUCHY

při úniku plynu, čerpadel pohonných hmot, při přepravě škodlivin

- čerpací stanice PHM, 1. máje - Fišerka
- čerpací stanice PHM 1. máje - Na Skalce
- čerpací stanice PHM Kasárna u nádraží

ÚNIK NEBEZPEČNÝCH LÁTEK

- čpavek – Zimní stadion Vimperk
- čpavek – Masna Vimperk

HAVÁRIE

silniční, železniční, letecká

PŘERUŠENÍ DODÁVEK

ropy a ropných produktů, elektrické energie, plynu, pitné vody, potravin, tepla, telekomunikačních služeb

NARUŠENÍ FUNKČNOSTI SILNIČNÍ A ŽELEZNIČNÍ SOUSTAVY

NARUŠENÍ ZÁKONNOSTI – terorismus

6. VŠEOBECNÉ ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

- **RESPEKTUJTE** situaci a snažte se získávat informace z oficiálních zdrojů (rozhlas, televize), pokyny velitele zásahu, pokyny zaměstnavatele, městské vyhlášky apod.
- **NEROZŠÍŘUJTE** poplašné a neověřené zprávy.
- **VARUJTE** ostatní ohrožené osoby ve svém nejbližším okolí.
- **NETELEFONUJTE ZBYTEČNĚ**- telefonní síť je v ohrožení přetížena.
- **NEPODCEŇUJTE** vzniklou situaci.
- **POMÁHEJTE** sousedům, zejména starým, nemocným a nemohoucím lidem.
- **UVĚDOMTE SI**, že největší hodnotou je lidský život a zdraví, záchrana majetku je až na druhém místě.
- **UPOSLECHŇTE** pokynů pracovníků záchranných složek, orgánů veřejné správy.
- **ZACHOVEJTE** klid a jednejte s rozmyslem.

Kdy volat tísňové linky

Hasiči 150 – Při požárech, živelních pohromách, haváriích a různých nehodách-všude tam, kde je potřeba provádět záchranné a likvidační práce. Hasičský záchranný sbor ČR koordinuje postup při provádění záchranných a likvidačních prací.

Záchranná služba 155 – Když je přímo ohroženo zdraví pacienta, či dokonce jeho život.

Státní policie 158 – Když jste obětí nebo svědky trestného činu, je ohrožena bezpečnost osob a majetku, veřejného pořádku anebo máte podezření na jakoukoliv formu terorismu.

Městská policie 156 - Když je narušen veřejný pořádek ve městě.

Jednotné číslo tísňového volání 112

Jak volat na tísňovou linku:

Při volání na tísňovou linku buďte struční, ale věcní, a informujte:

- své jméno a číslo telefonu, ze kterého voláte, a místo, odkud voláte;
- co se stalo a jakého rozsahu událost je (popis události, co je ohroženo nebo zasaženo, jaký je počet postižených);
- kde přesně se událost stala (např. adresa – okres, obec, ulice, číslo popisné, číslo silnice, kilometr, směr jízdy, popřípadě bližší určení ve volném terénu);
- pak odpovídejte na další dotazy operátora tísňové linky;
- po ukončení hovoru může být uskutečněn zpětný hovor pro ověření události nebo zpřesnění některých údajů, např. příjezdové trasy;

7. ZPŮSOB VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA

V případě mimořádné události, která akutně bezprostředně ohrožuje okolí, bude obyvatelstvo varováno pomocí sirén varovným signálem „**všeobecná výstraha**“. Jedná se o houkání sirény kolísavým tónem po dobu 140 sekund – může zaznít třikrát po sobě v cca tříminutových intervalech.

Co dělat, když zazní siréna:

- **Okamžitě se ukrýt** – vyhledejte úkryt v nejbližší budově. Pokud cestujete automobilem a uslyšíte varovný signál, zaparkujte automobil a vyhledejte úkryt v nejbližší budově.
- **Zavřít okna a dveře** – pokud jste v budově, zavřete okna a dveře. Siréna může signalizovat únik nebezpečných látek. Uzavřením prostoru snížíte pravděpodobnost zamoření.
- **Sledovat informace o situaci** – pomocí rádia, televize a vyčkat dalších příkazů.

Ověřování provozuschopnosti systému varování se provádí každou první středu v měsíci ve 12 hodin v poledne akustickou zkouškou koncových prvků varování zkušebním tónem (nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 vteřin).

8. JAK SE CHOVAT PŘI VZNIKU MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

POVODEŇ

- Uzavřete včas okna, dveře sklepů a přízemních budov a dle možnosti je utěsněte.
- Majetek (zejména cenný) přestěhujte do vyšších podlaží, zaparkujte svůj automobil na bezpečném místě, kde nehrozí zaplavení. Doplňte pohonné hmoty.
- Připravte pytle s pískem a další těsnicí materiál na utěsnění nízko položených dveří, oken, odpadních potrubí, kanalizace apod.
- Připravte si evakuační zavazadlo.
- Připravte evakuaci domácích hospodářských zvířat, případně jejich uvolnění, aby se jim umožnilo uniknout před povodní.
- Informujte o možném ohrožení sousedy a pomozte s přípravou na evakuaci starým a nemocným osobám ve svém okolí.
- Trvale sledujte hromadné informační prostředky, pokyny orgánů státní správy a samosprávy.
- Jste-li k tomu vyzváni, opusťte ohrožený prostor.
- V případě evakuace dodržte zásady opuštění bytu (domu).
- Nemáte-li možnost si zajistit náhradní ubytování vlastními silami (u příbuzných, na chatě apod.), přesuňte se do evakuačního střediska.
- Zbytečně netelefonujte a nezatěžujte svými telefonáty organizování záchranných prací.
- Nestěžujte svojí zvědavostí činnost záchranných jednotek.

Na co se zaměřit po povodni

- Nechte si zkontrolovat stav obydlí – statiku, rozvody energií.
- Zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny a polní plodiny, které byly zasaženy vodou. Postupujte podle pokynů hygienika. Celou likvidaci provádějte s ochrannými prostředky.
- Vyčištění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům.
- Informujte se o místech humanitární pomoci a v případě potřeby si vyžádejte pomoc.
- Kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod.

ÚNIK ŠKODLIVÉ LÁTKY DO OVZDUŠÍ

- Jste-li na volném prostranství, okamžitě opusťte ohrožený prostor (směrem od zdroje nebo kolmo na směr větru). Není-li to možné, vstupte do nejbližší budovy. Malá prodyšnost stavebních materiálů budov výrazně sníží účinky zamoření ve srovnání s volným prostorem.
- Jste-li uvnitř, umožněte vstup dalším osobám. Nevstupujte do sklepních prostor, protože naprostá většina toxických látek je těžší než vzduch.
- Zavřete a všemi dostupnými prostředky utěsněte okna, dveře a ostatní ventilační otvory, vypněte klimatizaci (ventilátory apod.).
- Podle možností se zdržujte v místnosti na straně odvrácené od zdroje úniku škodlivé látky v co nejvyšším patře budovy; nekuřte, vyvarujte se fyzické námahy.
- Připravte si improvizovaný prostředek k ochraně dýchacích orgánů, při průniku škodliviny do budovy jej použijte. Při jeho výměně zadržte dech.
- Při svědění na nekrytých částech těla si tělo omyjte větším množstvím vody a otřete do sucha. Oděv si podle možností vyměňte.
- Sledujte rozhlas, televizi nebo místní hlášení o situaci.
- Budovu neopouštějte, pokud neobdržíte informace, že je to možné.

POŽÁR

- Požár uhasťte dostupnými prostředky nebo jej lokalizujte. Jestliže to není možné, proveďte nutná opatření k zamezení jeho šíření.
- Ohlaste zjištěný požár na tísňovou linku **150, 112** nebo zabezpečte jeho ohlášení.
- Zjistěte, zda se v ohroženém prostoru nenachází osoby; pokud ano, vyveďte je na bezpečné místo.
- Zastavte přívod plynu, vypněte elektrický proud, vezměte si nejnütnější věci (doklady, léky, peníze apod.) a ohrožený prostor rychle opusťte.
- Neodvětrávejte prostory v nichž hoří. Přístup vzduchu intenzitu hoření zvyšuje (kouř má opačné účinky jak vzduch).
- Vyneste předměty, které působením požáru mohou vybuchnout, zvýšit intenzitu hoření, popřípadě mohou zvýšit škodlivost unikajících plynů (např. propan-butanové nádoby apod.); není-li to možné, upozorněte na tyto předměty zasahující záchranné složky.
- Nezdržujte se v blízkosti požáru, hořením různých materiálů mohou vznikat nejrůznější škodlivé plyny.
- Z blízkosti požáru odvezte vozidlo, aby nepřekáželo záchranným jednotkám, popřípadě nebylo poškozeno.
- Poskytněte na výzvu velitele zásahu osobní pomoc jednotce požární ochrany.
- Respektujte pokyny velitele zásahu a řiďte se jimi.

NÁLEZ NEBEZPEČNÉ LÁTKY

- S podezřelým předmětem nehýbejte, neotevírejte ani se ho nedotýkejte.
- Neodbornou manipulací by mohlo dojít k výbuchu, šíření nebezpečných látek nebo zničení kriminalistických stop.
- Věřte vyobrazeným symbolům.
- Informujte Hasičský záchranný sbor na **150** nebo Policii ČR na **158**, nebo evropskou linku tísňového volání na **112**.
- Zajistěte do příjezdu odborníků, aby s nálezem nebylo manipulováno.

9. EVAKUACE

Evakuace je způsob ochrany, kterým se zabezpečuje přemístění osob z míst ohrožených mimořádnou událostí do míst, kde je zajištěno náhradní ubytování, stravování a další nezbytná opatření pro nouzové přežití. Rozhodnutí o provedení evakuace bude vydáno vždy, pokud nebude možno zajistit ochranu osob v místech jejich stálého nebo běžného pobytu.

ZÁSADY CHOVÁNÍ PŘI EVAKUACI

- Dbejte pokynů evakuačních orgánů.
- Podle časových možností si připravte evakuační zavazadlo a vhodně se oblečte.
- Nepodlehňte panice, pomozte starým lidem, nemocným a dětem.
- Jste-li v úsni, vyvěste na viditelné místo bílý terč (prostěradlo, ručník apod.) pro vyžádání pomoci.
- Dodržte zásady pro opuštění bytu.
- Při použití vlastních vozidel dodržujte pokyny orgánů zabezpečujících evakuaci.

ZÁSADY PRO OPUŠTĚNÍ BYTU NEBO RODINNÉHO DOMU

- Vypněte elektrické spotřebiče s výjimkou chladniček a mrazniček, ve kterých jsou uloženy potraviny (v případě povodní vždy vypněte hlavní jistič).
- Uzavřete hlavní uzávěry plynu a vody.
- Uhasťte otevřený oheň v kamnech, vařících, tepelných agregátech apod.
- Odpojte antény televizních a rozhlasových přijímačů.
- Překontrolujte uzavření oken.
- Dětem vložte do kapsy cedulku se jménem, adresou a spojením na rodiče.
- Zabezpečte byt nebo dům proti vniknutí cizích osob.
- Na vstupní dveře připevněte informaci o tom kdo, kdy a kam se evakuoval.
- Přesuňte se do určeného evakuačního střediska.
- Při využití samostatné evakuace k příbuzným, známým, na chatu, chalupu oznamte tuto skutečnost evakuačním úřadům.

EVAKUAČNÍ ZAVAZADLO

Jako evakuační zavazadlo nejlépe poslouží batoh (krosna), cestovní taška nebo kufr. Na zavazadlo upevněte štítek s vaším jménem, příjmením a celou adresou. Evakuační zavazadlo by mělo obsahovat:

- základní trvanlivé potraviny na 3 dny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb a hlavně pitnou vodu;
- předměty denní potřeby, jídelní misku, příbor;
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy, cennosti a platební karty;
- přenosné rádio s rezervními bateriemi;
- toaletní a hygienické potřeby;
- léky, zdravotní pomůcky;
- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku, karimatku nebo lehátko;
- kapesní nůž, otvírák na konzervy, šití a další drobnosti;
- kapesní svítilnu + náhradní baterie, svíčky, zápalky;
- předměty a věci pro vyplnění dlouhé chvíle (knihu, pro děti hračku apod.).

NOUZOVÉ UBYTOVÁNÍ OBYVATEL

Součástí evakuace je zabezpečení přechodného náhradního ubytování a nouzového zásobování pro občany (stravování, pitná voda, nejnnutnější ošacení a obuv, zajištění lékařské péče, psychologické a duchovní pomoci aj.), kteří si jej nemohou zajistit jiným způsobem např. u příbuzných, na chatě, chalupě apod. O místech náhradního ubytování bude rozhodnuto podle konkrétní situace a obyvatelé se o nich včas dozvědí.

Po odeznění mimořádné události či krizové situace se budou občané podle možností vracet do svých domovů nebo bude příslušnými orgány dále řešena jejich situace.